

NPO DETAILANALYSE

2025-11-04_VPWON_1360615

Uitzending: NPO-Sending | 2025-11-04 | Geanalyseerd op: 2026-05-22 17:05

Version 3.0-detail | Universal 3.0-detail | Konverter 3.4 (2026-05-20) | Maatstaf: Mediawet 2008 Art. 2.1

TOTAALSCORE

5.1/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

0 = evenwichtig, 10 = sterk eenzijdig/manipulatief

POLITIEK SPECTRUM

Classificatie op basis van Chapel Hill Expert Survey (CHES) 2024

De Chapel Hill Expert Survey (CHES 2024) is een academische enquête onder 609 politicologen in 31 landen. Elke partij wordt beoordeeld op een schaal van 0 (extreem-links) tot 10 (extreem-rechts).

Partij	SP	GL-PvdA	PvdD	D66	CDA	NSC	CU	VVD	BBB	SGP	PVV	FvD
CHES	1.10	2.40	2.50	4.80	5.50	5.80	6.00	7.00	7.50	7.80	9.20	9.50
Spectrum	Links	Links	Links	Links	Midden	Midden	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts

De totale tendens wordt weergegeven op een 0–10-schaal (0 = sterk links-bevoordelend, 5 = evenwichtig, 10 = sterk rechts-bevoordelend). De berekening is gebaseerd op het verschil in gemiddelde bevoordeling van linkse vs. rechtse partijen (groepering volgens CHES 2024).

TENDENS (L – R)

4.0 / 10

Evenwichtig

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

← Links

Rechts →

Bron: Chapel Hill Expert Survey 2024 — chesdata.eu | [Jolly et al., Electoral Studies, 2022](https://doi.org/10.1017/XES.2022.1) | Drempelwaarden: [Pew Research Center](https://www.pewresearch.org/)

Dit gedeelte biedt politieke context en telt niet mee voor de totaalscore.

POLITIEK LANDSCHAP

Het kabinet-Schoof (aangetreden juli 2024) is een extraparlamenteair kabinet bestaande uit PVV, VVD, NSC en BBB. Premier Dick Schoof is partijloos. De grootste oppositiepartij is GL-PvdA (25 zetels), gevolgd door D66 (9 zetels), CDA (5 zetels), SP (5 zetels), en kleinere partijen zoals PvdD, CU, SGP, FvD, DENK en Volt.

Belangrijk contextgegeven: Het transcript betreft een uitzending van vóór de formatie van het kabinet-Schoof — vermoedelijk uit november/december 2023, direct na de Tweede Kamerverkiezingen van 22 november 2023. Op dat moment was D66 de grootste partij en Rob Jetten fungeerde als informateur. De politieke verhoudingen in de uitzending weerspiegelen de situatie vóór de uiteindelijke coalitievorming.

Partij	CHES L-R	Zetels (2023)	Regering/Oppositie	Kernpositie
SP	1,1	5	Oppositie	Sociaaleconomisch links, anti-markt
GL-PvdA	2,4	25	Oppositie (grootste)	Klimaat, sociaal, human asiel
PvdD	2,5	3	Oppositie	Dierenrechten, klimaat
D66	4,8	9	Oppositie	Liberaal-progressief, pro-EU
CDA	5,5	5	Oppositie	Christendemocratisch, midden-rechts
NSC	5,8	20	Regering	Bestaanszekerheid, rechtsstaat
CU	6,0	3	Oppositie	Christelijk-sociaal
VVD	7,0	24	Regering	Liberaal-rechts, marktwerking
BBB	7,5	7	Regering	Agrarisch-populistisch, rechts
SGP	7,8	3	Oppositie	Reformatorisch, ver rechts
PVV	9,2	37	Regering (grootste)	Migratiestop, islam-kritisch, Wilders
FvD	9,5	3	Oppositie	Extreem rechts, Baudet

De verkiezingsuitslag van november 2023 leidde tot een historisch complexe formatieopdracht: de PVV werd de grootste partij, maar werd door meerdere partijen uitgesloten als coalitiepartner. De spanning tussen een centrum-rechtse coalitie (VVD, NSC, BBB, JA21) en een brede coalitie met GL-PvdA domineerde het politieke debat. Tegelijkertijd speelde de vraag of Wilders de uitslag zou accepteren een rol, wat de democratische verhoudingen onder druk zette. De formatie werd bemoeilijkt door wederzijdse uitsluitingen en ideologische tegenstellingen tussen partijen die rekenkundig wel een meerderheid konden vormen.

De Nederlandse publieke omroep (NPO) opereert onder de Mediawet 2008, waarvan artikel 2.1 pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving vereist over het totale aanbod. Het NPO-systeem is gefragmenteerd: omroepverenigingen (BNNVARA, AVRO TROS, KRO-NCRV e.a.) dragen elk eigen redactionele verantwoordelijkheid. Wilders en de PVV hebben de NPO herhaaldelijk bekritiseerd als "linkse omroep", wat de relatie tussen de grootste regeringspartij en de publieke omroep structureel onder spanning zet.

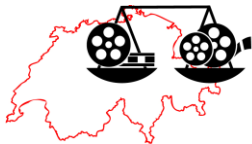

HOOFDSTUK 1 — PARTIJPOLITIEKE BIAS

Beoordeling per partij

Partij	Score (-5..+5)	Uitzendingweergave vs. Partijprogramma
D66	+2	00:18 "De lenige oud D66 minister, Wouter Koolmees gaat verkennen welke coalities er mogelijk zijn" — Partijpositie: pro-Europees, liberaal-progressief, pragmatisch — Grotendeels correct weergegeven; D66's voorkeur voor GL-PvdA-coalitie correct benoemd (05:00), maar de partij krijgt disproportioneel veel positieve framing via de verkenner
GL-PvdA	+1	05:00 "Ik denk dat er één combinatie erg voor de hand ligt... en dat is GroenLinks-PvdA" — Partijpositie: humanaan asielsebeleid, klimaat, sociaal — Positie correct weergegeven als brede coalitietoepie; geen inhoudelijke programmapunten behandeld, maar ook niet vervormd
VVD	-1	08:14 "YesilgÖz klonk nog heel stevig. Niet alsof daar enige ruimte is" / 08:30 "Vandaag heeft ze alle deuren dichtgesmeten" — Partijpositie: streng maar rechtvaardig migratiebeleid, vrije markt, pragmatisch — De VVD-positie wordt overwegend als obstructief geframed; de inhoudelijke programmapunten (economie, klimaat) komen niet aan bod
PVV	-2	05:28 "PVV-leider Wilders zei er vorige week nog twijfel over de verkiezingsuitslag" / 13:27 "Terwijl hij van de week nog twijfel zaaide" / 13:45 "Vorige week kwam hij met een bericht aan het Trumps dat hij de uitslag niet accepteerde" — Partijpositie: migratiestop, koopkracht, soevereiniteit — PVV-programmapunten worden volledig genegeerd; Wilders wordt primair geframed als twijfelzaaier en buitenspeler, niet als leider van de grootste partij
NSC	0	Niet inhoudelijk behandeld in de uitzending — Partijpositie: bestaanszekerheid, rechtsstaat — Afwezig
BBB	0	Kort genoemd als mogelijke kleine coalitiepartner (10:16) zonder inhoudelijke duiding — Partijpositie: agrarisch, platteland — Afwezig qua inhoud
CDA	0	09:34 "Het CDA wil daar toch naar kijken, geeft meer mogelijkheden tot onderhandelen" — Partijpositie: christendemocratisch, midden-rechts — Neutraal vermeld als pragmatische speler; geen programmapunten behandeld
SP	0	Niet vermeld in de uitzending — Partijpositie: sociaaleconomisch links — Volledig afwezig
JA21	-1	03:25 "of dat het over rechts gaat met Ja21" / 09:06 "YesilgÖz wil per se dat centrum-rechtse kabinet met JA21" — Partijpositie: rechts-liberaal, migratiestop — Correct als rechts alternatief benoemd, maar zonder inhoudelijke duiding van programmapunten
50Plus	0	10:22 "Er is ook een interessante andere, 50Plus, nieuw in de Tweede Kamer" — Neutraal en licht humoristisch behandeld; geen programmapunten

Samenvatting Partijbias

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- Meest nauwkeurige weergave: D66 (score +2) — de partijpositie en voorkeur worden correct weergegeven, al is de framing overwegend positief
- Sterkste vertekening: PVV (score -2) — de partij wordt uitsluitend geframed als twijfelzaai en buitenspeler; de inhoudelijke programmapunten (migratie, koopkracht, soevereiniteit) van de grootste partij in de Tweede Kamer komen volledig niet aan bod
- Gemiddelde afwijking van 0: 0,75
- Conclusie: De uitzending behandelt de formatie primair vanuit het perspectief van D66 en de verkenner Koolmees. De PVV als grootste partij wordt gereduceerd tot een obstakel en twijfelzaai, terwijl haar inhoudelijke positie volledig ontbreekt. VVD wordt als obstructief geframed. GL-PvdA wordt als logische coalitietoepie gepresenteerd zonder kritische toetsing van die claim.

Links-Rechts-Algehele Tendens

TENDENTIESCORE: +1,4

INDELING: Links-begunstigend

Motivering: De uitzending presenteert de GL-PvdA-coalitie als de meest "logische" optie (05:00) zonder die claim te onderbouwen of te weerleggen. De verkenner Koolmees, zelf D66-lid, wordt uitgebreid positief geprofileerd. De PVV als grootste partij wordt gereduceerd tot een twijfelzaai en buitenspeler, terwijl haar inhoudelijke positie volledig ontbreekt. Rechtse coalitietoepies worden consequent als problematisch of onhaalbaar geframed.

HOOFDSTUK 2 — UITZENDINGSINFORMATIE EN THEMATISCH KADER

Uitzendingsgegevens

- Titel: Nieuwsuur (NPO 2)
- Datum: 04.11.2025
- Lengte (geschat uit transcript):
- Presentator/Reporter: Presentator niet bij naam genoemd in transcript; verslaggever Arjan Noorlander in Den Haag (01:39); reporter voor Skaeve Huse-segment niet bij naam genoemd; reporter voor veetransportsegment niet bij naam genoemd
- Geïnterviewde personen:

Persoon	Functie	Partij/Affiliatie	Politiek Spectrum
Rob Jetten	Informateur / fractievoorzitter D66	D66	Midden, liberaal-progressief
Wouter Koolmees	Verkenner / CEO NS / oud-minister	D66 (oud-lid)	Midden, liberaal-progressief
Joost Eerdmans	Fractievoorzitter	JA21	Rechts
Dilan Yeşilgöz	Fractievoorzitter	VVD	Rechts-liberaal
Geert Wilders	Fractievoorzitter	PVV	Ver rechts
Meneer Struijs	Fractievoorzitter	50Plus	Midden
Vincent Karremans	Missionair minister / oud-Rotterdams raadslid	VVD	Rechts-liberaal
Tim Versnel	Wethouder Rotterdam	VVD	Rechts-liberaal
Leefbaar Rotterdam-vertegenwoordiger	Lokaal bestuurder	Leefbaar Rotterdam	Rechts-populistisch
Ruth Peetoom	Directeur	Nederlandse GGZ	Niet-partijpolitiek
Bewoners Skaeve Huse Utrecht	Bewoners	Geen	Niet-partijpolitiek
Omwonenden Amersfoort	Buurtbewoners	Geen	Niet-partijpolitiek
Madelene Looijen	Dierenrechtenactivist/filmmaker	Dierenrechtenorganisatie	Niet-partijpolitiek
Kees Scheepens	Veearts / "varkensfluisteraar"	Geen	Niet-partijpolitiek
NVWA-woordvoerder	Toezietherouder	Overheid	Niet-partijpolitiek
Dierenarts leerboerderij Utrecht	Wetenschapper/docent	Universiteit Utrecht	Niet-partijpolitiek

Hoofdthema

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

De uitzending behandelt drie afzonderlijke onderwerpen: (1) de Nederlandse kabinetsformatie na de verkiezingen van november 2023, met de aanstelling van verkenners Wouter Koolmees; (2) het tekort aan Skaeve Huse voor extreme overlastgevers; (3) misstanden bij het internationale transport van speenbiggen en de Europese regelgeving daaromtrent.

HOOFDSTUK 3 — 15 CRITERIA: DETAILANALYSE

Hardfacts — 9 technieken die telbaar en wetenschappelijk verifieerbaar zijn

1. EXPERTENKEUZE

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Wie komt als expert aan het woord?

Expert 1: Wouter Koolmees — Verkenner / CEO NS / oud-D66-minister

Tijdstempel: 02:07 / 07:18 / 18:13

Uitspraak: "Hoe ga je er gezamenlijk voor zorgen dat je ook problemen snel kunt aanpakken? En dat betekent dat je meerderheden moet hebben en dat je samen moet werken en dat je compromissen moet sluiten."

Inkadering: Koolmees is oud-D66-minister en huidig CEO van de NS. Hij wordt gepresenteerd als neutrale verkenner, maar is structureel verbonden aan D66 — de partij die hem heeft aangesteld en wier voorkeur (GL-PvdA-coalitie) hij geacht wordt te verkennen.

Ontbrekende tegenstem: Een verkenner met een andere politieke achtergrond (bijv. VVD of NSC) had een ander perspectief ingebracht.

Quellentiefencheck:

(a) FINANCIERING: Koolmees wordt betaald als CEO van de NS (staatsbedrijf) en ontvangt een vergoeding als verkenner vanuit de Tweede Kamer. Geen directe private financiering, maar structurele binding aan D66 via politieke loopbaan.

(b) MANDAAT: Zijn mandaat als verkenner is formeel neutraal, maar hij is aangesteld door D66-informateur Rob Jetten — wat zijn onafhankelijkheid structureel beperkt.

D6 Quellenstufe: 6

D6 Quellenstufe: 6

D6 Quellenstufe: 6

D2 Persoonlijk risico: +1 — Reputatierisico als verkenner bij mislukking

D3 Vakbekwaamheid: +2 — Ruime ervaring als minister en bestuurder

D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent pragmatisch profiel

D5 Emotionalisering vs. data: +2 — Zakelijk en feitelijk in uitspraken

D6 Bronniveau: 0 — Primaire bron als betrokkene, maar niet als onafhankelijk expert

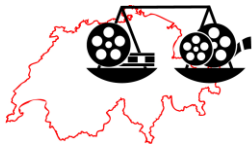
• TOTAAL: +5 → BRONLICHT: GROEN (maar met kanttekening bij D1)

(c) VAKBEKWAAMHEID: 12 "een man die boven de partijen staat"), terwijl zijn D66-achtergrond en de omstandigheid dat hij door D66 is aangesteld, slechts terloops worden vermeld.

Expert 2: Ruth Peetoom — Directeur Nederlandse GGZ

Tijdstempel: 21:53

Uitspraak: "Het tekort aan Skaeve Huse is echt enorm. Volgens de organisatie zijn er zeker duizend plekken nodig."

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Inkadering: Peetoom vertegenwoordigt de Nederlandse GGZ, een brancheorganisatie die belang heeft bij uitbreiding van GGZ-gerelateerde voorzieningen.

Ontbrekende tegenstem: Een gemeentelijk beleidsmaker of een kritische woningcorporatie had de praktische bezwaren kunnen verwoorden.

Quellentiefencheck:

(a) FINANCIERING: Nederlandse GGZ is een brancheorganisatie, gefinancierd door lidmaatschapsgelden van GGZ-instellingen. Indirect belang bij uitbreiding van GGZ-voorzieningen.

(b) MANDAAT: Haar mandaat is het behartigen van de belangen van GGZ-instellingen — niet het geven van een neutrale beleidsanalyse.

D1 Belangenconflict: -2 — Brancheorganisatie met direct belang bij meer Skaeve Huse

D2 Persoonlijk risico: 0 — Geen persoonlijk risico

D3 Vakbekwaamheid: +1 — Relevante sector kennis

D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent pleidooi voor uitbreiding

D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Cijfers worden gebruikt (1000 plekken nodig, 100 gerealiseerd)

D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron (eigen onderzoek brancheorganisatie)

• TOTAAL: +1 → BRONLICHT: GEEL

(c) VAKBEKWAAMHEID: Peetoom wordt gepresenteerd als neutrale expert ("zegt Ruth Peetoom van de Nederlandse GGZ"), terwijl haar organisatie een structureel belang heeft bij de boodschap die zij uitdraagt.

Expert 3: Madelene Looijen — Dierenrechtenactivist/filmmaker

Tijdstempel: 33:31 / 34:07

Uitspraak: "Het is gewoon heel schrijnend dat wij deze dieren helemaal daar naartoe sturen. Ze kunnen ook hier gewoon worden geslacht."

Inkadering: Looijen wordt gepresenteerd als iemand die transporten heeft gefilmd, maar haar achtergrond als dierenrechtenactivist wordt niet expliciet vermeld.

Ontbrekende tegenstem: Een transporteur of varkenshouder had het economische perspectief kunnen toelichten.

Quellentiefencheck:

(a) FINANCIERING: Niet vermeld in de uitzending. Dierenrechtenorganisaties worden doorgaans gefinancierd door donaties en fondsen met een dierenrechtenperspectief.

(b) MANDAAT: Haar mandaat is het documenteren en bekritisieren van dierenleed — niet het geven van een gebalanceerde analyse van de transportsector.

D1 Belangenconflict: -2 — Dierenrechtenactivist met ideologisch belang bij negatieve beeldvorming over veetransport

D2 Persoonlijk risico: +1 — Heeft tijd en middelen geïnvesteerd in het filmen

D3 Vakbekwaamheid: 0 — Geen veterinaire of wetenschappelijke achtergrond vermeld

D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent dierenrechtenperspectief

D5 Emotionalisering vs. data: -1 — Sterk emotioneel geladen taalgebruik ("schrijnend", "overleven")

D6 Bronniveau: +1 — Primaire beelden als bewijs

• TOTAAL: 0 → BRONLICHT: GEEL

(c) VAKBEKWAAMHEID: Looijen wordt gepresenteerd als feitelijke waarnemer ("filmde met haar collega's een aantal transporten"), terwijl haar activistische achtergrond niet wordt vermeld.

Ontbrekende expertengroepen:

- Staatsrechtelijk expert voor het formatiesegment
- Onafhankelijk veterinaire onderzoeker voor het veetransportsegment
- Psychiater of klinisch psycholoog voor het Skaeve Huse-segment

Bronnenampel voor de deelnemers:

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Wouter Koolmees — Verkenner / CEO NS / oud-D66-minister	-1	+1	+2	+1	+2	0	+5	GROEN
Ruth Peetoom — Directeur Nederlandse GGZ	-2	0	+1	+1	+1	0	+1	GEEL
Madelene Looijen — Dierenrechtenactivist/filmmaker	-2	+1	0	+1	-1	+1	0	GEEL

Samenvatting (matrixresultaat):

- Koolmees: GROEN (+5) — maar met structureel belangenconflict via D66-aanstelling
- Peetoom: GEEL (+1) — brancheorganisatie met institutioneel belang
- Looijen: GEEL (0) — activistische achtergrond niet vermeld, emotioneel geladen

2. BRONKEUZE

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Beweringen zonder primaire bron = strafpunten (geruchtcontrole)

Definitie: Welke bronnen worden geciteerd? Zijn ze divers en onafhankelijk?

Bron 1: Nederlandse GGZ (Ruth Peetoom)

Tijdstempel: 21:53 — Uitspraak: "Volgens de organisatie zijn er zeker duizend plekken nodig. Daarvan zijn er op dit moment, 20 jaar later, zo'n 100 gerealiseerd."

(a) Financiering en beheer: Brancheorganisatie gefinancierd door GGZ-instellingen

(b) Structureel belangenconflict: De Nederlandse GGZ heeft direct belang bij uitbreiding van GGZ-gerelateerde voorzieningen; haar cijfers zijn niet onafhankelijk geverifieerd

(c) Ontbrekende tegenbron: Een onafhankelijk onderzoeksbureau of het Centraal Bureau voor de Statistiek had de cijfers kunnen verifiëren

Bron 2: Nieuwsuur-inventarisatie Skaeve Huse

Tijdstempel: 23:30 — Uitspraak: "Bij bijna twee derde is of was er sprake van weerstand vanuit de buurt, blijkt uit een inventarisatie van Nieuwsuur."

(a) Financiering en beheer: Eigen redactioneel onderzoek van Nieuwsuur (NPO)

(b) Structureel belangenconflict: De redactie is zowel onderzoeker als verslaggever — geen onafhankelijke verificatie

(c) Ontbrekende tegenbron: Een onafhankelijk onderzoeksinstituut had de inventarisatie kunnen valideren

Bron 3: Dierenrechtenorganisatie (Madelene Looijen)

Tijdstempel: 33:31 — Uitspraak: "Dit is ook geen transport, het is gewoon overleven."

(a) Financiering en beheer: Niet vermeld; vermoedelijk dierenrechtenorganisatie

(b) Structureel belangenconflict: Ideologisch belang bij negatieve beeldvorming over veetransport

(c) Ontbrekende tegenbron: LTO Nederland of een transportorganisatie had het sectorperspectief kunnen geven

Geruchttoetsing (strafpunten):

Gerucht 1:

Tijdstempel: 13:45

Bewering: "Vorige week kwam hij met een bericht aan het Trumps dat hij de uitslag niet accepteerde."

Woordmarkering: "aan het Trumps" — impliciete vergelijking zonder bronvermelding

Primaire bron aanwezig: Nee — de vergelijking met Trump wordt als feit gepresenteerd zonder bronvermelding of citaat van Wilders zelf — +1 strafpunt

Samenvatting: De bronkeuze is eenzijdig: voor het veetransportsegment worden uitsluitend dierenrechtenperspectief en overheidstoezicht gehoord; de sector ontbreekt volledig. Voor het Skaeve Huse-segment is de brancheorganisatie de enige cijferbron. Het formatiesegment steunt zwaar op D66-bronnen.

3. TIJDSVERDELING

5/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Verdeling van spreektijd tussen verschillende posities.

Geschatte spreektijd (formatiesegment):

- Rob Jetten (D66, informateur): ca. 2,5 min. (14%)
- Wouter Koolmees (D66-verkenner): ca. 2 min. (11%)
- Rotterdamse bestuurders over Koolmees (overwegend positief): ca. 3 min. (17%)
- Joost Eerdmans (JA21): ca. 1,5 min. (8%)
- Dilan Yeşilgöz (VVD): ca. 1 min. (6%)
- Geert Wilders (PVV): ca. 0,5 min. (3%)
- Meneer Struijs (50Plus): ca. 2 min. (11%)
- Arjan Noorlander (verslaggever, duiding): ca. 3 min. (17%)
- Presentator: ca. 2,5 min. (14%)

Geschatte spreektijd (Skaeve Huse-segment):

- Ruth Peetoom (Nederlandse GGZ): ca. 1 min. (13%)
- Bewoners Skaeve Huse: ca. 2 min. (25%)
- Omwonenden: ca. 1,5 min. (19%)
- Gemeentelijke woordvoerder: ca. 1 min. (13%)
- Presentator/reporter: ca. 2,5 min. (31%)

Geschatte spreektijd (veetransportsegment):

- Madelene Looijen (dierenrechten): ca. 2 min. (25%)
- Kees Scheepens (veearts): ca. 1,5 min. (19%)
- NVWA-woordvoerder: ca. 1,5 min. (19%)
- Dierenarts leerboerderij: ca. 1 min. (13%)
- Reporter: ca. 2 min. (25%)

Samenvatting: In het formatiesegment krijgt de PVV als grootste partij (37 zetels) slechts ca. 3% van de spreektijd, terwijl D66 (9 zetels) via Jetten, Koolmees en de Rotterdamse lofzang ca. 42% krijgt. In het veetransportsegment ontbreekt de sectorsstem volledig ondanks de weigering van de sector om te reageren.

4. WEGLATING (Selectieve Omissie)

7/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Wat wordt niet getoond, hoewel relevant?

Weglatting 1:

Context

De inhoudelijke programmapunten van de PVV (migratiestop, koopkracht, soevereiniteit) worden volledig weggelaten.

Relevant bij: 05:28 — "PVV-leider Wilders zei er vorige week nog twijfel over de verkiezingsuitslag"

Werking: De PVV wordt uitsluitend als obstakel en twijfelzaaier geframed; de inhoudelijke reden waarom 2,4 miljoen kiezers op de PVV stemden, wordt volledig genegeerd.

Weglatting 2:

Context

NSC met 20 zetels en Pieter Omtzigt als sleutelfiguur in de formatie komen volledig niet aan bod.

Relevant bij: 10:08 — "maar een steeds ingewikkelder puzzel voor Jetten en Koolmees"

Werking: De tweede partij van Nederland wordt volledig genegeerd, waardoor de formatiepuzzel onvolledig en vertekend wordt gepresenteerd.

Weglatting 3:

Context

De kritische vraag waarom D66 (9 zetels) de informateur levert bij een uitslag waarbij de PVV (37 zetels) de grootste partij is, wordt niet gesteld.

Relevant bij: 00:18 — "De lenige oud D66 minister, Wouter Koolmees gaat verkennen"

Werking: De staatsrechtelijk ongebruikelijke situatie dat de vijfde partij de verkenners aanstelt, wordt als vanzelfsprekend gepresenteerd.

Samenvatting: De drie grootste weglatingen betreffen allemaal het formatiesegment: de inhoudelijke positie van de PVV, de rol van NSC, en de kritische vraag naar de legitimiteit van D66 als aansteller van de verkenners. Deze weglatingen creëren samen een sterk vertekend beeld van de formatiedynamiek.

Ontbrekende stemmen

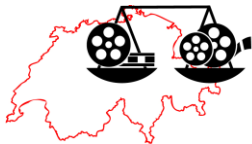
- Geert Wilders / PVV-woordvoerder: Had de inhoudelijke coalitie-eisen van de grootste partij kunnen toelichten, in plaats van uitsluitend als twijfelzaaier te worden geframed
- Pieter Omtzigt / NSC-woordvoerder: Had als leider van de tweede partij (20 zetels) zijn formatievoorwaarden kunnen toelichten
- Frans Timmermans / Jesse Klaver (GL-PvdA): Had de inhoudelijke positie van de grootste oppositiepartij kunnen verwoorden
- Staatsrechtelijk expert (bijv. hoogleraar staatsrecht): Had het formele onderscheid tussen verkenners en informateurs kunnen uitleggen en de ongebruikelijke keuze voor een D66-lid kunnen duiden
- Kiezersvertegenwoordiger PVV-achterban: Had het perspectief van de 2,4 miljoen PVV-stemmers kunnen verwoorden
- Varkenssector / LTO Nederland: Had het economische en praktische perspectief van de varkenshouderij op de transportproblematiek kunnen toelichten

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- Europees beleidsexpert dierenwelzijn: Had de stand van zaken rond de Europese regelgeving voor veetransport onafhankelijk kunnen duiden
- Psychiater of GGZ-behandelaar: Had het klinische perspectief op de doelgroep van Skaeve Huse kunnen toelichten, naast de bestuurlijke stem van Ruth Peetoom

5. CIJFERMANIPULATIE

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Volledige cijfers omvatten: absoluut getal, aandeel (%) en trend

Definitie: Selectief of misleidend gebruik van statistieken.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 18:54

Cijfer: "zouden meer dan 1000 Skaeve Huse nodig zijn, maar na 20 jaar staan er nu pas zo'n 100"

Dimensies: (a) Absolutwaarde getoond (1000 vs. 100) ✓ — (b) Aandeel niet getoond — (c) Trend niet getoond

Ontbrekende context

Het cijfer van 1000 is afkomstig van de Nederlandse GGZ (brancheorganisatie) en wordt niet onafhankelijk geverifieerd. De methodologie achter dit getal wordt niet uitgelegd. Bovendien wordt niet vermeld hoeveel vergelijkbare voorzieningen er in andere landen zijn.

Werking: Het getal 1000 vs. 100 creëert een dramatisch tekortgevoel, maar de onderbouwing van het getal 1000 wordt niet bevraagd.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 35:44

Cijfer: "Er worden in Nederland elk jaar 22 miljoen biggen geboren. Tussen de 2 en 4 procent daarvan heeft een afwijking."

Dimensies: (a) Absolutwaarde ✓ — (b) Aandeel ✓ — (c) Trend niet getoond

Ontbrekende context

Niet vermeld wordt hoeveel van deze biggen daadwerkelijk op transport gaan naar het buitenland, en wat het aandeel is van de gefilmde transporten in het totaal.

Werking: De indruk wordt gewekt dat het om een structureel en grootschalig probleem gaat, maar de omvang in verhouding tot het totaal wordt niet duidelijk gemaakt.

Samenvatting: De cijfermanipulatie is beperkt maar aanwezig: het getal van 1000 benodigde Skaeve Huse wordt als feit gepresenteerd terwijl het afkomstig is van een partijdige bron, en de biggenstatistiek mist de trendcomponent.

6. GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Diskreditering door associatie met negatieve groepen/ideeën.

Associatie 1:

Tijdstempel: 13:45

Citaat "Vorige week kwam hij met een bericht aan het Trumps dat hij de uitslag niet accepteerde."

Techniek: Wilders wordt impliciet vergeleken met Donald Trump — een figuur die in de Nederlandse mainstream media overwegend negatief wordt geframed — door het gebruik van "aan het Trumps" als bijvoeglijk naamwoord.

Werking: De vergelijking suggereert dat Wilders' twijfels over de uitslag vergelijkbaar zijn met Trumps ontkenning van de verkiezingsuitslag van 2020, zonder dat dit onderbouwd wordt.

Broncheck voor Wilders:

- Werkt Wilders met aantoonbare primaire bronnen? JA — zijn twijfels over de uitslag waren gebaseerd op een concreet verschil van 28.000 stemmen (05:36), wat hij zelf erkende
- Zijn zijn kernuitspraken falsifieerbaar? JA — de uitslag was controleerbaar
- Wat heeft Wilders verloren door zijn positie? Reputatierisico als "slechte verliezer"
- Wat wint hij? Aandacht van zijn achterban
- Netto: Risico ≈ Winst

RESULTAATCATEGORIE: B — Grensval (deels onderbouwd, deels speculatief)

De Trump-vergelijking is niet onderbouwd en functioneert als framing-techniek.

Associatie 2:

Tijdstempel: 08:30

Citaat "Vandaag heeft ze alle deuren dichtgesmeten."

Techniek: Yeşilgöz (VVD) wordt geframed als iemand die actief obstrueert, terwijl haar positie (geen coalitie met GL-PvdA) een legitieme politieke keuze is die overeenkomt met haar partijprogramma.

Werking: De metafoor "deuren dichtsmijten" suggereert onredelijkheid en obstructie, terwijl het handhaven van een verkiezingsbelofte als zodanig wordt gepresenteerd.

Samenvatting: De Trump-vergelijking voor Wilders is de sterkste guilt-by-association-techniek in de uitzending; de "deuren dichtsmijten"-metafoor voor Yeşilgöz is een secundaire toepassing. Beide technieken diskrediteren rechtse politici zonder inhoudelijke onderbouwing.

7. TIMING

4/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Strategische plaatsing van informatie (begin/midden/einde).

Bevinding 1:

Positie: 00:17 (begin)

Inhoud: "De goedlachse Koolmees is goed met links en met rechts. Het is waarschijnlijk de reden dat Rob Jetten juist hem als verkenner vraagt."

Timing-effect

De uitzending opent met een positieve karakterisering van Koolmees, waardoor de kijker direct een positief beeld van de verkenner krijgt voordat enige kritische context wordt geboden. Dit framing-effect aan het begin van de uitzending kleurt de rest van het formatiesegment.

Bevinding 2:

Positie: 13:27 (midden)

Inhoud: "Opvallend moment dat Wilders Jetten vandaag feliciteerde. Terwijl hij van de week nog twijfel zaaide."

Timing-effect

De positieve ontwikkeling (Wilders accepteert de uitslag) wordt onmiddellijk gerelativeerd door de herinnering aan zijn eerdere twijfels. De negatieve framing van Wilders wordt zo in stand gehouden, ook op het moment dat hij constructief gedrag vertoont.

Bevinding 3:

Positie: 14:16 (midden, na Wilders-segment)

Inhoud: Uitgebreide lofzang op Koolmees door Rotterdamse bestuurders ()

Timing-effect

Direct na het Wilders-segment, dat negatief is geframed, volgt een uitgebreid positief profiel van Koolmees. Het contrast versterkt de impliciete boodschap: Wilders is het probleem, Koolmees is de oplossing.

Samenvatting: De timing-strategie is consistent: positieve framing van D66-figuren aan het begin en na negatieve Wilders-segmenten, waardoor een contrast-effect ontstaat dat de kijker stuurt.

8. SELECTIEVE VERONTWAARDIGING

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Verontwaardiging = bias. Selectieve verontwaardiging versterkt de bevinding. Score = verontwaardigingsgraad (0–5) + selectiviteit (0–5)

Definitie: Verontwaardiging bij bepaalde posities, maar niet bij vergelijkbare andere.

Methodisch principe (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een reactie kan alleen als selectief worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere posities geen analoge reactie opleverden.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 13:27

Uitlokkende gebeurtenis: Wilders uitte twijfels over de verkiezingsuitslag na de verkiezingen van 22 november 2023.

Reactie: "Terwijl hij van de week nog twijfel zaaide" — de term "twijfel zaaien" heeft een negatieve connotatie en impliceert kwade opzet.

Vergelijking

Yeşilgöz (VVD) sloot GL-PvdA categorisch uit als coalitiepartner (08:30), wat eveneens een obstructieve positie is — reactie: "Vandaag heeft ze alle deuren dichtgesmeten" (negatief, maar minder moralistisch geladen dan "twijfel zaaien").

Asymmetrie: De twijfels van Wilders worden moralistisch geframed ("twijfel zaaien"), terwijl de uitsluiting door Yeşilgöz weliswaar negatief maar minder moralistisch wordt geframed. Wilders' uiteindelijke acceptatie van de uitslag (05:40) wordt onmiddellijk gerelativeerd; Yeşilgöz' positie wordt niet gerelativeerd.

Verontwaardigingsgraad: 2/5

Selectiviteit: 2/5

Samenvatting: De selectieve verontwaardiging is aanwezig maar niet extreem: zowel Wilders als Yeşilgöz worden negatief geframed, maar de morele lading is bij Wilders zwaarder. De asymmetrie is aantoonbaar maar niet dominant.

9. VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)

7/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe volledig beeldt de uitzending het onderwerp af?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 00:07 — 18:37 (gehele formatiesegment)

Ontbrekend perspectief/feit: De PVV als grootste partij (37 zetels) krijgt geen inhoudelijke stem; haar programmapunten worden volledig genegeerd.

Relevantie: De PVV behaalde 23,5% van de stemmen — de grootste partij in de Tweede Kamer. Een formatiesegment dat haar inhoudelijke positie volledig negeert, is structureel onvolledig.

Impact

De kijker krijgt geen beeld van wat de PVV-kiezers willen en waarom de PVV zo groot is geworden, wat een essentieel onderdeel is van het begrijpen van de formatiedynamiek.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 10:08

Ontbrekend perspectief/feit: NSC (20 zetels, tweede partij) en Pieter Omtzigt komen volledig niet aan bod.

Relevantie: NSC was rekenkundig onmisbaar voor vrijwel elke coalitie; Omtzigt was een sleutelfiguur in de formatie.

Impact

De formatiepuzzel wordt onvolledig gepresenteerd; de kijker begrijpt niet waarom de formatie zo complex is.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 37:44

Ontbrekend perspectief/feit: De varkenssector (LTO Nederland, transportorganisaties) weigerde commentaar; er werd geen alternatieve sectorvertegenwoordiger gezocht.

Relevantie: Een segment over misstanden in de veetransportsector zonder enige stem van de sector is structureel eenzijdig.

Impact

De kijker krijgt uitsluitend het dierenrechtenperspectief en het overheidstoezichtperspectief; het economische en praktische perspectief van de sector ontbreekt volledig.

Samenvatting: De uitzending is op drie fronten structureel onvolledig: het formatiesegment negeert de twee grootste partijen (PVV en NSC), en het veetransportsegment mist het sectorperspectief volledig. Dit leidt tot een systematisch vertekend totaalbeeld.

Softfacts — 6 kwalitatieve technieken

10. FRAMING (Kader stellen)

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe wordt het onderwerp fundamenteel ingekaderd?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 00:17

Citaat	"De goedlachse Koolmees is goed met links en met rechts."
Manipulatie	De verkenner wordt onmiddellijk gekarakteriseerd als een boven-de-partijen-staande figuur, terwijl hij een oud-D66-minister is die door D66 is aangesteld.
Waarom problematisch	Het frame "goed met links en rechts" suggereert neutraliteit die structureel niet aanwezig is; de kijker wordt gestuurd om Koolmees als onpartijdig te beschouwen.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 04:51

Citaat	"Ik denk dat er één combinatie erg voor de hand ligt, omdat hij een brede meerderheid heeft in de Kamer... en dat is GroenLinks-PvdA."
Manipulatie	De GL-PvdA-coalitie wordt door Jetten als "voor de hand liggend" gepresenteerd, en de verslaggever noch de presentator be vraagt deze claim kritisch.
Waarom problematisch	Het frame "voor de hand liggend" normaliseert een specifieke politieke voorkeur als objectieve conclusie, terwijl het een partijpolitieke keuze is.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 08:30

Citaat	"Vandaag heeft ze alle deuren dichtgesmeten."
Manipulatie	Yeşilgöz' handhaving van haar verkiezingsbelofte (geen coalitie met GL-PvdA) wordt geframed als destructief gedrag ("deuren dichtsmijten"), terwijl het een legitieme politieke positie is.
Waarom problematisch	Het frame "deuren dichtsmijten" impliceert onredelijkheid en obstructie, terwijl het handhaven van een verkiezingsbelofte als zodanig wordt gepresenteerd.

Samenvatting: Het dominante frame van de uitzending is dat een brede coalitie met GL-PvdA de logische en wenselijke uitkomst is, en dat rechtse partijen die dit blokkeren obstructief zijn. Dit frame wordt niet expliciet uitgesproken maar consistent doorgevoerd via woordkeuze, bronkeuze en tijdsverdeling.

11. WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN

5/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Welke taal wordt gebruikt? Welke connotaties worden gezet?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 13:27

Citaat	"Terwijl hij van de week nog twijfel zaaide."
Manipulatie	"Twijfel zaaïen" heeft een negatieve connotatie die kwade opzet impliceert (vergelijk: "onrust zaaïen", "verdeeldheid zaaïen").
Waarom problematisch	Neutrale alternatief zou zijn: "terwijl hij vorige week vraagtekens plaatste bij de uitslag" — dit beschrijft hetzelfde gedrag zonder morele lading.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 13:45

Citaat	"Vorige week kwam hij met een bericht aan het Trumps dat hij de uitslag niet accepteerde."
Manipulatie	"Aan het Trumps" is een neologisme dat Wilders impliciet vergelijkt met Trump, een figuur die in de Nederlandse mainstream media overwegend negatief wordt geframed.
Waarom problematisch	De vergelijking is niet onderbouwd en functioneert als diskreditering via associatie. Neutraal alternatief: "op de manier van Trump" of simpelweg weglaten van de vergelijking.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 19:36

Citaat	"Rare huisjes voor rare mensen."
Manipulatie	De term "rare mensen" wordt gebruikt als samenvatting van de doelgroep van Skaeve Huse, terwijl het gaat om mensen met psychiatrische problematiek.
Waarom problematisch	De term "raar" stigmatiseert een kwetsbare groep; neutraal alternatief zou zijn: "mensen die vanwege psychiatrische problematiek niet in reguliere woningen kunnen wonen."

Samenvatting: De woordkeuze is op drie punten problematisch: de moreel geladen term "twijfel zaaïen" voor Wilders, de Trump-vergelijking als diskreditering, en de stigmatiserende term "rare mensen" voor de Skaeve Huse-bewoners. De eerste twee betreffen politieke framing; de derde betreft stigmatisering van een kwetsbare groep.

12. MODERATIEGEDRAG

5/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Asymmetrieën in doorvragen, onderbrekingen, sympathiebetuigingen.

Methodisch principe (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een interventie kan alleen als asymmetrisch worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere gasten geen analoge interventie opleverden.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 04:01

Uitlokkende gebeurtenis: Eerdmans (JA21) stelt dat 75 zetels een meerderheid is.

Citaat
(presentator/verslaggever)

"Vindt u 75 eigenlijk een meerderheid? Nee, dat is geen meerderheid."

Vergelijking

Jetten (D66) stelt dat GL-PvdA "voor de hand ligt" (05:00) — geen kritische doorvraag over de rekenkundige haalbaarheid of de legitimiteit van deze claim.

Asymmetrie: Eerdmans wordt direct gecorrigeerd op zijn rekenkundige claim; Jetten wordt niet gecorrigeerd op zijn claim dat GL-PvdA "voor de hand ligt", terwijl ook die claim betwistbaar is.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 05:16

Uitlokkende gebeurtenis: Yeşilgöz handhaaft haar positie (geen coalitie met GL-PvdA).

Citaat
(presentator/verslaggever)

"U houdt uw poot stijf."

Vergelijking

Jetten handhaaft zijn positie (voorkeur voor GL-PvdA) — geen vergelijkbare karakterisering.

Asymmetrie: Yeşilgöz' consistentie wordt gekarakteriseerd als "poot stijf houden" (negatieve connotatie van starheid); Jettens consistentie wordt niet op vergelijkbare wijze gekarakteriseerd.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 37:10

Uitlokkende gebeurtenis: NVWA-woordvoerder erkent dat biggen met grote navelbreuken niet vervoerd mogen worden maar er toch tussen zitten.

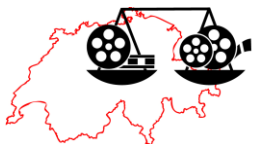
Citaat
(reporter)

"Kortom, je doet je uiterste best, en toch lukt het niet?"

Vergelijking

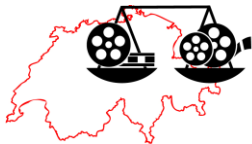
Madelene Looijen (dierenrechtenactivist) maakt stellige uitspraken over de sector zonder vergelijkbare kritische doorvraag.

Asymmetrie: De NVWA-woordvoerder wordt kritisch bevroegd over het falen van het toezicht; de dierenrechtenactivist wordt niet bevroegd over de representativiteit van de gefilmde transporten of haar eigen achtergrond.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Samenvatting: Het moderatiegedrag vertoont een consistent patroon: rechtse politici (Eerdmans, Yeşilgöz) worden kritischer bevraagd dan linkse of centrum-linkse figuren (Jetten). In het vee-transportsegment wordt de overheidstoezichthouder kritischer bevraagd dan de dierenrechtenactivist.

13. VRAGEN-ASYMMETRIE

5/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Verschillende harde/zachte vragen aan verschillende personen.

Asymmetrie 1:

Aan Eerdmans (JA21), 04:01: "Vindt u 75 eigenlijk een meerderheid?" — hard, corrigerend

Aan Jetten (D66), 06:58: "Zijn voorkeur is met GroenLinks PvdA. Hij wil dat niet alleen, hij wil er ook haast mee maken." — beschrijvend, niet-kritisch

Vergelijking

Eerdmans wordt direct gecorrigeerd op een rekenkundige claim; Jettens claim dat GL-PvdA "voor de hand ligt" wordt niet kritisch bevestigd.

Asymmetrie 2:

Aan Yeşilgöz (VVD), 05:16: "U houdt uw poot stijf." — karakteriserend, licht negatief

Aan Koolmees (D66-verkenner), 17:37: "Makkelijke vraag aan iemand van D66, maar Wouter Koolmees is de juiste man op de juiste plek?" — zelfreflexief maar uiteindelijk bevestigend

Vergelijking

Yeşilgöz wordt gekarakteriseerd als star; Koolmees wordt een "makkelijke vraag" gesteld die de positieve framing bevestigt.

Asymmetrie 3:

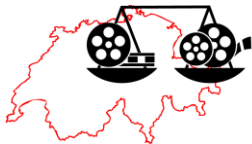
Aan NVWA-woordvoerder, 37:31: "Kortom, je doet je uiterste best, en toch lukt het niet?" — kritisch, samenvattend falen

Aan Madelene Looijen (dierenrechten), 34:07: "Komen ze allemaal levend aan?" — open vraag die haar narratief versterkt

Vergelijking

De overheidstoezichthouder wordt kritisch bevestigd over falen; de dierenrechtenactivist wordt niet bevestigd over de representativiteit van haar beelden of haar eigen achtergrond.

Samenvatting: De vragen-asymmetrie is consistent: rechtse politici en overheidsinstanties worden kritischer bevestigd dan centrum-linkse politici en activisten. De zelfreflexieve opmerking bij de Koolmees-vraag ("makkelijke vraag") erkent de asymmetrie maar corrigeert haar niet.

14. FALSE BALANCE

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Kunstmatige evenwichtigheid ondanks feitelijk onevenwicht.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 09:22

Constructie: "Het spel wordt aan alle kanten gespeeld."

Analyse

De verslaggever suggereert dat alle partijen zich even obstructief gedragen, terwijl de uitzending zelf laat zien dat D66 actief probeert te formeren en rechtse partijen worden geframed als obstructief. De "alle kanten"-formulering creëert een schijnbare evenwichtigheid die de eerdere eenzijdige framing maskeert.

Samenvatting: De false balance is beperkt aanwezig: de "alle kanten"-formulering maskeert de eerdere eenzijdige framing, maar is niet de dominante techniek in de uitzending. De score is relatief laag omdat de uitzending overwegend openlijk eenzijdig is in plaats van een valse evenwichtigheid te construeren.

15. AGENDA-SETTING

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wat geldt als normaal/vanzelfsprekend? Wat komt niet op de agenda?

Bevinding 1:

Gesteld agenda-element: De GL-PvdA-coalitie is de meest logische uitkomst van de formatie.

Tijdstempel: 04:51 — Bewijs: "Ik denk dat er één combinatie erg voor de hand ligt... en dat is GroenLinks-PvdA."

Alternatieve agenda: De PVV als grootste partij heeft een democratische aanspraak op deelname aan de coalitie; dit perspectief komt niet op de agenda.

Bevinding 2:

Gesteld agenda-element: Skaeve Huse zijn een oplossing voor een probleem; het tekort is het probleem.

Tijdstempel: 21:50 — Bewijs: "Het tekort aan Skaeve Huse is echt enorm."

Alternatieve agenda: De vraag of Skaeve Huse de meest effectieve of wenselijke oplossing zijn voor de doelgroep, en of er alternatieven zijn, komt niet op de agenda.

Bevinding 3:

Gesteld agenda-element: Veetransport van speenbiggen is een moreel probleem dat Europese regelgeving vereist.
Tijdstempel: 32:27 — Bewijs: "Een Europese wet die voor verbetering moest zorgen dreigt te stranden op een berg van verzet."

Alternatieve agenda: De economische noodzaak van het transport, de vraag of de gefilmde transporten representatief zijn, en de positie van de sector komen niet op de agenda.

Samenvatting: De agenda-setting is op drie fronten eenzijdig: de GL-PvdA-coalitie als vanzelfsprekende uitkomst, Skaeve Huse als vanzelfsprekende oplossing, en Europese regelgeving als vanzelfsprekende reactie op veetransportproblemen. Alternatieve perspectieven worden niet geagendeerd.

HOOFDSTUK 4 — TOTAALBEOORDELING

Overzicht Individuele Scores

Nr.	Criterium	Type	Score	Hoofdbevinding (1 zin)
1	Expertenkeuze	H	6	Verkenner Koolmees wordt als neutraal geframed terwijl hij structureel aan D66 is verbonden; brancheorganisatie en activist worden als neutrale experts gepresenteerd
2	Bronkeuze	H	5	Eenzijdige bronkeuze: dierenrechtenperspectief domineert veetransportsegment; D66-bronnen domineren formatiesegment
3	Tijdsverdeling	H	5	PVV (37 zetels) krijgt ca. 3% spreektijd; D66 (9 zetels) krijgt ca. 42% via Jetten, Koolmees en Rotterdamse lofzang
4	Weglating	H	7	PVV-programmapunten en NSC (20 zetels) volledig afwezig; sectorperspectief veetransport ontbreekt
5	Cijfermanipulatie	H	3	Getal van 1000 benodigde Skaeve Huse van partijdige bron niet onafhankelijk geverifieerd
6	Schuld door associatie	H	6	Wilders impliciet vergeleken met Trump via "aan het Trumps"; Yeşilgöz geframed als obstructief
7	Timing	H	4	Positieve Koolmees-framing aan begin en na negatief Wilders-segment creëert contrast-effect
8	Selectieve Verontwaardiging	H	4	"Twijfel zaaien" voor Wilders moralistischer geladen dan vergelijkbare karakterisering van Yeşilgöz
9	Volledigheid	H	7	PVV en NSC inhoudelijk afwezig; sectorperspectief veetransport volledig ontbrekend
10	Framing	S	6	GL-PvdA-coalitie als "voor de hand liggend" gepresenteerd; rechtse posities als obstructief geframed
11	Woordkeuze	S	5	"Twijfel zaaien", "aan het Trumps" en "rare mensen" zijn problematische woordkeuzes
12	Moderatiegedrag	S	5	Rechtse politici kritischer bevroegd dan centrum-linkse figuren; dierenrechtenactivist niet kritisch bevroegd
13	Vragen-asymmetrie	S	5	Eerdmans en Yeşilgöz harder bevroegd dan Jetten en Koolmees
14	Schijnbalans	S	3	"Alle kanten"-formulering maskeert eerdere eenzijdige framing
15	Agenda-setting	S	6	GL-PvdA-coalitie, Skaeve Huse-uitbreiding en Europese veetransportregulering als vanzelfsprekend geagendeerd

Resultaten

- HARDFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 1-9): 5,2 / 10
- SOFTFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 10-15): 5,0 / 10
- TOTAALSCORE (gemiddelde alle 15 criteria): 5,1 / 10

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Dominante Technieken

---

1. Weglating / Selectieve Omissie (Score 7): De twee grootste partijen in de Tweede Kamer (PVV met 37 zetels en NSC met 20 zetels) worden inhoudelijk volledig genegeerd in het formatiesegment. Dit creëert een structureel vertekend beeld van de formatiedynamiek waarbij de kijker niet begrijpt waarom de formatie zo complex is en wat de inhoudelijke inzet van de grootste partij is.

2. Framing (Score 6): De GL-PvdA-coalitie wordt consequent als de "logische" en "voor de hand liggende" uitkomst gepresenteerd, terwijl rechtse coalitiopties als obstructief worden geframed. Dit frame wordt niet expliciet uitgesproken maar consistent doorgevoerd via woordkeuze, bronkeuze en tijdsverdeling.

3. Expertenkeuze / Guilt by Association (Score 6 elk): Verkenner Koolmees wordt als neutraal geframed terwijl hij structureel aan D66 is verbonden; Wilders wordt impliciet vergeleken met Trump via de term "aan het Trumps", wat een diskreditering is zonder inhoudelijke onderbouwing.

Kernboodschappen van de Uitzending

**BOODSCHAP 1 (INHOUDELIJK): ** "Een brede coalitie met GL-PvdA is de meest logische en wenselijke uitkomst van de formatie."

Techniek: Framing via Jettens onbetwiste uitspraak (04:51), positieve profilering van Koolmees als neutrale verkenner, en negatieve framing van rechtse alternatieven — Bewijzen: 04:51, 08:30, 00:17

**BOODSCHAP 2 (PERSOONLIJK): ** "Geert Wilders is een onbetrouwbare figuur die de democratie ondermijnt."

Techniek: Guilt by association via Trump-vergelijking (13:45), "twijfel zaaien" (13:27), en minimale spreektijd voor Wilders — Bewijzen: 13:27, 13:45, 05:28

**BOODSCHAP 3 (MAATSCHAPPELIJK): ** "Veetransport van speenbiggen is een moreel onaanvaardbaar probleem dat Europese regelgeving vereist."

Techniek: Eenzijdige bronkeuze (uitsluitend dierenrechtenperspectief en overheidstoezicht), emotioneel geladen beelden en taalgebruik, ontbreken van sectorperspectief — Bewijzen: 33:31, 34:07, 37:44

Motivering: De uitzending vertoont een consistent patroon van duidelijke eenzijdigheid dat op meerdere niveaus aantoonbaar is: de tijdsverdeling begunstigt D66 structureel ten opzichte van de PVV (42% vs. 3% spreektijd bij omgekeerde zetelverhoudingen), de woordkeuze diskrediteert rechtse politici via moreel geladen termen en impliciete vergelijkingen, en de weglating van de twee grootste partijen (PVV en NSC) maakt het formatiesegment structureel onvolledig. Dit patroon is niet incidenteel maar consistent doorgevoerd over het gehele formatiesegment. In het licht van Mediawet Art. 2.1, dat pluriforme en evenwichtige berichtgeving vereist, is de uitzending op het punt van de kabinetsformatie duidelijk eenzijdig.

CONCLUSIE

De uitzending van Nieuwsuur over de kabinetsformatie na de verkiezingen van november 2023 vertoont een consistent patroon van duidelijke eenzijdigheid dat op meerdere meetbare dimensies aantoonbaar is. De PVV als grootste partij (37 zetels, 23,5% van de stemmen) krijgt geen inhoudelijke stem en wordt uitsluitend geframed als twijfelzaaier en buitenspeler; NSC als tweede partij (20 zetels) ontbreekt volledig. D66 (9 zetels) domineert het segment via de informateur, de verkenner en een uitgebreide lofzang van Rotterdamse bestuurders. De GL-PvdA-coalitie wordt als "voor de hand liggend" gepresenteerd zonder kritische toetsing, terwijl rechtse coalitiopties consequent als obstructief worden geframed. Dit patroon is in strijd met de vereisten van Mediawet Art. 2.1, dat pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving door de publieke omroep vereist: de uitzending biedt geen pluriform beeld van de formatiedynamiek, is niet evenwichtig in de verdeling van spreektijd en inhoudelijke aandacht, en is niet onafhankelijk in de keuze van de verkenner als centrale bron. Het veetransportsegment vertoont een vergelijkbaar patroon van eenzijdigheid door het volledig ontbreken van het sectorperspectief.

TOTAAL EVALUATIE VAN DE 15 CRITERIA

Individuele scores — Alle 15 criteria

Nr.	Criterium	Score	Classificatie
1	EXPERTENKEUZE	6	●●●
2	BRONKEUZE	5	●●●
3	TIJDSVERDELING	5	●●●
4	WEGLATING (Selectieve Omissie)	7	●●●●
5	CIJFERMANIPULATIE	3	●●
6	GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)	6	●●●
7	TIMING	4	●●
8	SELECTIEVE VERONTWAARDIGING	4	●●
9	VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)	7	●●●●
10	FRAMING (Kader stellen)	6	●●●
11	WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN	5	●●●
12	MODERATIEGEDRAG	5	●●●
13	VRAGEN-ASYMMETRIE	5	●●●
14	FALSE BALANCE	3	●●
15	AGENDA-SETTING	6	●●●

HARDFACTS-SCORE (1-8)

5.2/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

SOFTFACTS-SCORE (9-14)

5.0/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

TOTAALSCORE

5.1/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

Gemiddelde van Hardfacts en Softfacts

SLEUTEL — Betekenis van de scores

Individuele scores per criterium (0–10)

0	Geen bevinding	Geen relevante afwijking vastgesteld.
1–2	Zwakke bevinding	Lichte afwijking zonder wezenlijke aantasting van de evenwichtigheid.
3–4	Lichte tot matige bevinding	Herkenbare tendens; geringe tot matige impact.
5	Matige bevinding met impact	Relevante onevenwichtigheid die het meningsvormingspotentieel van het publiek beïnvloedt.
6	Aanzienlijke bevinding (drempel)	Scores vanaf 6 worden aangemerkt als 'aanzienlijke bevindingen'.
7	Aanzienlijke bevinding	Duidelijke, goed gedocumenteerde onevenwichtigheid met duidelijke impact.
8–9	Ernstige bevinding	Uitgesproken onevenwichtigheid; meerdere gedocumenteerde individuele bevindingen in dit criterium.
10	Maximale ernst	Systematische, doorgaande onevenwichtigheid in dit criterium.

Geaggregeerde afwijkingsindex — Interpretatiebereiken

0.0 – 2.5	Onopvallend	Geen wezenlijke patronen waarneembaar; uitzending voldoet aan het evenwichtigheidsgebod.
2.6 – 4.0	Lichte onevenwichtigheid	Geïsoleerde afwijkingen; statistisch zichtbaar, maar binnen tolerantiebereik.
4.1 – 6.0	Aanzienlijke onevenwichtigheid	Meerdere aanzienlijke bevindingen; relevante aantasting van perspectiefverscheidenheid.
6.1 – 8.0	Ernstige afwijking van het evenwichtigheidsgebod. Hoge mate van afwijking	Uitgesproken patronen over uitzendingen heen; hoge impact.
8.1 – 10	Fundamentele systemische eenzijdigheid. Zeer hoge mate van bias	Maximale ernst over bijna alle criteria; systematisch eenzijdige berichtgeving.

Partijpolitieke bias (-5 tot +5)

-5 tot -3	Sterk benadeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk benadeeld.
-2 tot -1	Licht benadeeld	Herkenbaar maar gering nadeel.
0	Neutraal	Geen waarneembare bevoordeling of benadeling.
+1 tot +2	Licht bevoordeeld	Herkenbare maar geringe bevoordeling.
+3 tot +5	Sterk bevoordeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk bevoordeeld.

HOOFDSTUK 5 — JURIDISCHE INKADERING (Mediawet Art. 2.1)

Beoordeling op grond van Mediawet Art. 2.1

De Mediawet vereist pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving door de publieke omroep.

Overtreding 1:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — pluriformiteit

Feitelijke omschrijving: De PVV als grootste partij in de Tweede Kamer (37 zetels, 23,5% van de stemmen) krijgt geen inhoudelijke stem in het formatiesegment; haar programmapunten worden volledig genegeerd.

Bewijs: Tijdstempel 05:28 — Citaat: "PVV-leider Wilders zei er vorige week nog twijfel over de verkiezingsuitslag" — de enige vermelding van Wilders in het formatiesegment betreft zijn twijfels over de uitslag, niet zijn inhoudelijke positie.

Beoordeling: Het volledig negeren van de inhoudelijke positie van de grootste partij in de Tweede Kamer is in strijd met het pluriformiteitsvereiste van Mediawet Art. 2.1. Een pluriforme uitzending over de kabinetsformatie dient de inhoudelijke posities van alle relevante partijen te weerspiegelen, in het bijzonder die van de grootste partij.

Overtreding 2:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — evenwichtigheid

Feitelijke omschrijving: De tijdsverdeling in het formatiesegment is structureel onevenwichtig: D66 (9 zetels) domineert met ca. 42% spreektijd via Jetten, Koolmees en Rotterdamse lofzang; PVV (37 zetels) krijgt ca. 3% spreektijd.

Bewijs: Tijdstempel 14:16 — 18:02 — Uitgebreide lofzang op Koolmees door Rotterdamse bestuurders (), direct na het negatief geframede Wilders-segment.

Beoordeling: Een tijdsverdeling waarbij de kleinste coalitiepartij (D66, 9 zetels) meer dan tien keer zoveel spreektijd krijgt als de grootste partij (PVV, 37 zetels) is in strijd met het evenwichtigheidsbeginsel van Mediawet Art. 2.1.

Overtreding 3:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — onafhankelijkheid

Feitelijke omschrijving: De verkenner Koolmees, aangesteld door D66-informateur Jetten, wordt als centrale bron en positief geframede figuur gepresenteerd zonder kritische duiding van zijn D66-achtergrond en de ongebruikelijke omstandigheid dat de vijfde partij de verkenner aanstelt.

Bewijs: Tijdstempel 00:17 — Citaat: "De goedlachse Koolmees is goed met links en met rechts" — de D66-achtergrond wordt niet als potentieel problematisch gepresenteerd.

Beoordeling: Het presenteren van een door D66 aangestelde D66-oud-minister als neutrale, boven-de-partijenstaande figuur zonder kritische duiding is in strijd met het onafhankelijkheidsvereiste van Mediawet Art. 2.1.

Overtreding 4:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — pluriformiteit en evenwichtigheid

Feitelijke omschrijving: Het veetransportsegment presenteert uitsluitend het dierenrechtenperspectief en het overheidstoezichtperspectief; de varkenssector weigerde commentaar maar er werd geen alternatieve sectorvertegenwoordiger gezocht.

Bewijs: Tijdstempel 37:44 — Citaat: "Uiteraard hebben we de varkenssector om commentaar gevraagd, maar geen varkensboer, slachter of vervoerder wilde voor onze camera reageren."

Beoordeling: Het niet zoeken van een alternatieve sectorvertegenwoordiger na weigering van de primaire sector is in strijd met het pluriformiteits- en evenwichtigheidsbeginsel van Mediawet Art. 2.1.

Totaalbeoordeling Mediawet Art. 2.1

De uitzending vertoont op vier aantoonbare punten tekortkomingen ten opzichte van de vereisten van Mediawet Art. 2.1: het pluriformiteitsvereiste wordt geschonden door het volledig negeren van de inhoudelijke positie van de PVV en NSC; het evenwichtigheidsbeginsel wordt geschonden door een structureel onevenwichtige tijdsverdeling die D66 begunstigt ten opzichte van de PVV; het onafhankelijkheidsvereiste wordt geschonden door het presenteren van een D66-oud-minister als neutrale verkenner zonder kritische duiding; en het pluriformiteits- en evenwichtigheidsbeginsel wordt in het veetransportsegment geschonden door het ontbreken van het sectorperspectief. De tekortkomingen zijn niet incidenteel maar consistent doorgevoerd, wat wijst op een structureel patroon dat de toets van Mediawet Art. 2.1 niet doorstaat. Het is van belang te vermelden dat Mediawet Art. 2.1 pluriformiteit vereist over het totale aanbod van de publieke omroep, niet per afzonderlijke uitzending; een definitief oordeel over de naleving van de wet vereist derhalve een analyse van het totale aanbod van Nieuwsuur over een langere periode.

BRONNEN-DIEPTECHECK (Verplicht voor alle geciteerde vakinstanties / NGO's / adviesinstanties)

1. Nederlandse GGZ (Ruth Peetoom)

- 1. FINANCIERING:** Brancheorganisatie gefinancierd door lidmaatschapsgelden van GGZ-instellingen (ggz-instellingen, verslavingszorginstellingen, forensische zorgaanbieders). Geen directe overheidsfinanciering, maar indirect afhankelijk van overheidsbeleid voor de GGZ-sector.
- 2. MANDAAT:** Het mandaat van de Nederlandse GGZ is het behartigen van de belangen van haar leden — niet het geven van een neutrale beleidsanalyse. Dit mandaat is structureel niet compatibel met een neutrale inschatting van de behoefte aan GGZ-gerelateerde voorzieningen.
- 3. BELANGENCONFLICT:** De Nederlandse GGZ heeft een direct institutioneel belang bij uitbreiding van GGZ-gerelateerde voorzieningen zoals Skaeve Huse: meer voorzieningen betekent meer werk voor haar leden, meer relevantie voor de organisatie, en meer financiering.
- 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:**
  - D1 Belangenconflict: -2 — Direct institutioneel belang bij uitbreiding
  - D2 Persoonlijk risico: 0 — Geen persoonlijk risico voor Peetoom
  - D3 Vakbekwaamheid: +1 — Relevante sector kennis
  - D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent pleidooi voor uitbreiding
  - D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Cijfers worden gebruikt
  - D6 Bronniveau: 0 — Eigen onderzoek brancheorganisatie (secundair)
- TOTAAL: +1 → BRONLICHT: GEEL
- 5. TEGENSTEM:** Een onafhankelijk onderzoeksbureau (bijv. Trimbos-instituut, RIVM) of een gemeentelijk beleidsmaker had de cijfers kunnen verifiëren en een alternatief perspectief kunnen bieden. Deze tegenstem ontbreekt in de uitzending.

2. Madelene Looijen / Dierenrechtenorganisatie

- 1. FINANCIERING:** Niet vermeld in de uitzending. Dierenrechtenorganisaties worden doorgaans gefinancierd door donaties van particulieren en fondsen met een dierenrechtenperspectief. De specifieke organisatie wordt niet bij naam genoemd.
- 2. MANDAAT:** Het mandaat van een dierenrechtenorganisatie is het documenteren en bekritisieren van dierenleed en het bepleiten van strengere regelgeving — niet het geven van een gebalanceerde analyse van de transportsector.
- 3. BELANGENCONFLICT:** De organisatie heeft een direct ideologisch en institutioneel belang bij negatieve beeldvorming over veetransport: dit vergroot de relevantie van de organisatie, trekt donateurs aan, en ondersteunt haar pleidooi voor strengere regelgeving.
- 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:**
  - D1 Belangenconflict: -2 — Ideologisch en institutioneel belang bij negatieve beeldvorming
  - D2 Persoonlijk risico: +1 — Heeft tijd en middelen geïnvesteerd
  - D3 Vakbekwaamheid: 0 — Geen veterinaire of wetenschappelijke achtergrond vermeld
  - D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent dierenrechtenperspectief
  - D5 Emotionalisering vs. data: -1 — Sterk emotioneel geladen taalgebruik
  - D6 Bronniveau: +1 — Primaire beelden als bewijs
- TOTAAL: 0 → BRONLICHT: GEEL

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

5. TEGENSTEM: LTO Nederland, een transportorganisatie of een onafhankelijk veterinaire onderzoeker had het sectorperspectief en de representativiteit van de gefilmde transporten kunnen beoordelen. Deze tegenstem ontbreekt volledig.

3. NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit)

1. FINANCIERING: Staatsdienst, gefinancierd door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Geen directe private financiering.

2. MANDAAT: Het mandaat van de NVWA is het toezicht houden op de naleving van wet- en regelgeving op het gebied van voedsel, waren en dierenwelzijn. Dit mandaat is in principe compatibel met een neutrale inschatting, maar de NVWA heeft ook een institutioneel belang bij het verdedigen van haar eigen toezichtspraktijk.

3. BELANGENCONFLICT: De NVWA heeft een institutioneel belang bij het presenteren van haar toezicht als adequaat; tegelijkertijd heeft zij belang bij strengere regelgeving die haar toezichtstaak vereenvoudigt. Dit creëert een dubbel belang dat haar positie als neutrale bron beperkt.

4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:

D1 Belangenconflict: -1 — Institutioneel belang bij verdediging eigen toezichtspraktijk

D2 Persoonlijk risico: 0 — Geen persoonlijk risico

D3 Vakbekwaamheid: +2 — Directe toezichtservaring en veterinaire expertise

D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent toezichtsperspectief

D5 Emotionalisering vs. data: +2 — Feitelijk en zakelijk

D6 Bronniveau: +2 — Primaire bron als toezichthouder

• TOTAAL: +6 → BRONLICHT: GROEN

5. TEGENSTEM: Een onafhankelijk veterinaire onderzoeker had de NVWA-beoordeling kunnen verifiëren en een perspectief kunnen bieden dat niet gebonden is aan het institutionele belang van de toezichthouder.

BELANGRIJK: "Erkend" is geen inhoudelijke kwalificatie. Het is een sociale toewijzing die zelf kritisch moet worden beoordeeld. De bovenstaande analyse toont dat twee van de drie geciteerde vakinstanties (Nederlandse GGZ en dierenrechtenorganisatie) een structureel belangenconflict hebben dat in de uitzending niet wordt vermeld of bevestigd.

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Nederlandse GGZ (Ruth Peetoom)	-2	0	+1	+1	+1	0	+1	GEEL
Madelene Looijen / Dierenrechtenorganisatie	-2	+1	0	+1	-1	+1	0	GEEL
NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit)	-1	0	+2	+1	+2	+2	+6	GROEN

Juridische en methodologische toelichting

Geen feitelijke vaststelling

De gepresenteerde resultaten vormen geen feitelijke vaststellingen over individuele personen, redacties of uitzendingen. Ze zijn het product van een gestandaardiseerde operationalisering, niet een vaststelling van individuele verantwoordelijkheid.

Geen juridisch oordeel

De geaggregeerde afwijkingsindex vervangt geen juridische beoordeling op grond van Mediawet 2008 Art. 2.1. De beoordeling of een specifieke uitzending wettelijke vereisten schendt, is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de bevoegde instanties (in het bijzonder Commissariaat voor de Media).

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

**Geen
causaliteitsbewijs**

Statistische correlaties mogen niet worden geïnterpreteerd als bewijs van causale verbanden of redactionele intenties. Afwijkingswaarden kunnen worden beïnvloed door onderwerpkeuze, nieuwsomgeving, politieke controversialiteit of formatlogica.

**Geen oordeel over
intentie**

De analyse meet waarneembare structuurkenmerken van uitzendingen. Een score van 7 betekent dat een aanzienlijke onevenwichtigheid is vastgesteld — niet dat de redactie dit bedoelde. De methodologie doet geen uitspraken over motieven of strategische doelstellingen.

**Heuristisch
vergelijkingsinstrument**

De index dient voor vergelijkende patroonherkenning over duizenden uitzendingen, niet voor precieze metrische meting van individuele bijdragen. Drempelwaarden dienen als heuristische oriëntatie, niet als scherpe juridische kwalificatie.

BIJLAGE 1: NATIONALE WETGEVING

Wettelijke basis Nederland — NPO

Wet

Mediawet 2008

Relevante artikelen

- Art. 2.1 (Publieke mediaopdracht): De publieke mediadienst voorziet in onafhankelijke, pluriforme, evenwichtige informatievoorziening van hoge journalistieke kwaliteit. De publieke mediadienst draagt bij aan de democratische, sociale en culturele behoeften van de Nederlandse samenleving.
- Art. 2.1 lid 2: De publieke mediadienst weerspiegelt de maatschappelijke diversiteit van Nederland.
- Art. 2.88: Redactionele onafhankelijkheid en journalistieke standaarden zijn gewaarborgd. De programma's worden gemaakt onder redactionele verantwoordelijkheid van de omroepverenigingen.

Kernverplichtingen

---

1. **Onafhankelijkheid:** Onafhankelijke informatievoorziening
2. **Pluriformiteit:** Pluriforme berichtgeving
3. **Evenwichtigheid:** Evenwichtige informatie van hoge journalistieke kwaliteit
4. **Maatschappelijke diversiteit:** Weerspiegeling van de Nederlandse samenleving

Toezichthouder

- Commissariaat voor de Media (CvdM): Mediatoezicht, naleving Mediawet
- NPO Ombudsman: Interne klachteninstantie

Klachtenprocedure

---

1. NPO Ombudsman
2. Commissariaat voor de Media
3. Rechtbank (bestuursrechter)

BIJLAGE 2: WETENSCHAPPELIJKE BRONNEN

Literatuur

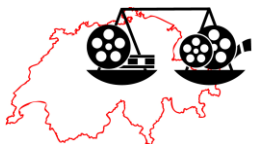
- Bennett, W. L. (1990). Toward a theory of press-state relations in the United States. *Journal of Communication*, 40(2), 103–125.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. Free Press.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58.
- fög – Forschungszentrum Öffentlichkeit und Gesellschaft (2024). *Jahrbuch Qualität der Medien 2024*. Schwabe.
- Gilardi, F., Alizadeh, M. & Kubli, M. (2023). ChatGPT outperforms crowd workers for text-annotation tasks. *PNAS*, 120(30).
- Iyengar, S. & Kinder, D. R. (1987). *News that matters: Television and American opinion*. University of Chicago Press.
- Jolly, S. et al. (2022). Chapel Hill Expert Survey trend file, 1999–2019. *Electoral Studies*, 75, 102420.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology* (2nd ed.). Sage.
- McCombs, M. E. & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187.
- Shoemaker, P. J. & Vos, T. P. (2009). *Gatekeeping theory*. Routledge.
- SVFAB (2026). *Methodenbericht v4.1: Zählbare Kriterien und Multi-Modell-Kreuzvalidierung*.
- Törnberg, P. (2023). ChatGPT-4 outperforms experts and crowd workers in annotating political Twitter messages. arXiv:2304.06588.

SVFAB Working Papers

- Schläpfer, D. (2026). Systematic AI-Assisted Analysis of Public Broadcaster Impartiality: A Scalable Methodological Framework for Measuring Structural Bias in Public Service Media. [SSRN 6688478](#)
- Schläpfer, D. (2026). Measuring Editorial Noise: A Retrospective Suppression Index for Public Broadcasting Content Analysis. [SSRN 6733280](#)
- Schläpfer, D. (2026). Source Traffic Light: A Six-Dimensional Credibility Framework for Systematic Source Assessment in Public Service Media. [SSRN 6733880](#)

David Schläpfer — ORCID: 0009-0000-5671-9266

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Evaluaties en lidmaatschap bij SVFAB

Op SVFAB.ch vindt u gedetailleerde evaluaties en kunt u ook analyses laten maken voor elke uitzending naar keuze (wordt apart gefactureerd).

Om de kwaliteit van ons werk te waarborgen, zijn wij afhankelijk van lidmaatschaps- en donateurbijdragen.

Contact en meer informatie:

www.SVFAB.ch | Kontakt@SVFAB.ch

Bankgegevens: PostFinance – POFICHBE

IBAN: CH32 0900 0000 1675 6251 1

Begunstigde: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

De volgende boeken zijn verkrijgbaar bij SVFAB

Bestellingen via www.svfab.ch of kontakt@svfab.ch

Onevenwichtige berichtgeving is het antwoord op het halveringsinitiatief in Zwitserland: hier worden de manipulatietechnieken in detail uitgelegd, te beginnen bij de selectie van medewerkers en de bronselectie. Vervolgens worden 15 principes uitgelegd: weglating, framing, temporele framing, schuld door associatie, emotionalisering, contextverwijdering en nog veel meer, geïllustreerd met talrijke voorbeelden. Bovendien wordt zichtbaar waar wij zelf deze technieken toepassen – dat bevordert niet alleen inzicht maar ook empathie.

Optioneel wordt het boek geleverd met **speelkaarten**.

Ook verkrijgbaar als **luisterboek**.

Het interview is geen gesprek. Het is een podium – en iemand anders heeft het script geschreven.

Wie dat niet weet, levert materiaal. Goede citaten die verkeerd geknipt worden. Juiste uitspraken die in de verkeerde context belanden. Eerlijke antwoorden die als bekentenissen worden geframed.

Dit boek is geen mediakritiekboek. Het is een gereedschapskist – voor iedereen die een microfoon voor zich heeft en wil weten wat ze eraan kunnen doen. 7 hoofdstukken. 7 tools: Wat een interview werkelijk is. De 7 meest voorkomende valkuilen. De drie basisprincipes van soevereiniteit – verankeren, herkaderen, begrenzen. Voorbereiding in één uur. Lichaam en stem. Wat te doen als het misgaat. En wat telt na het interview.

Voor politici, activisten, ondernemers, klokkenluiders – voor iedereen die in de schijnwerpers staat en wil begrijpen hoe het spel werkt.

Zodat ze stoppen met meespelen – en beginnen het te vormgeven.

In A5-formaat. Direct. Ter voorbereiding, ter raadpleging, ter nabespreking en bij moeilijkheden

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Je denkt dat je de wereld ziet. In Wirklichkeit siehst du den Rahmen, den jemand um sie gelegt hat. Framing ist die älteste und eleganteste Manipulationstechnik der wereld ziet. Sie verändert nicht die Fakten – sie verändert, was wir aus den Fakten machen. Wie wir fühlen. Was wir glauben. Wie wir entscheiden. Und sie funktioniert – weil wir alle mitmachen. Täglich. Unbewusst. Auch du. Dieses Buch ist kein trockenes Lehrbuch. Es ist ein Übungsbuch – spielerisch, direkt, voller Beispiele aus dem echten Leben. Du lernst nicht nur, wie andere dich framen. Du lernst, wie du selbst framest – und wie du es bewusst und fair einsetzen kannst.

Want wie framing begrijpt, ziet de wereld helderder. Hoort nieuws anders. Voert gesprekken zelfverzekerder. En laat zich niet meer zo makkelijk een kader opdringen dat iemand anders heeft gekozen. Met vele oefeningen en concrete voorbeelden uit politiek, media en het dagelijks leven – en af en toe een glimlach.

Framing met stijl. Omdat het kader alles verandert.